

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.
Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četr leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost postnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptiju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 6.

V Ptiju v nedeljo dne 9. februarja 1908.

IX. letnik.

Somišljeniki!

Naznanili smo za to nedeljo shod v Zavrču. Iz raznih vzrokov naznanjamo, da se je ta shod preložil na poznejše čase. To nedeljo se torej shod ne vrši v Zavrču. Pač pa se vrši

v nedeljo, 9. svečana 1908 ob 3. uri v novi gostilni g. Repa na

Ptujski gori

kmetski shod,

Kmetje! Časa nam primanjkuje, da bi sklicali shod v vsakem kraju. Zato je sklican shod na Ptujski gori za vso faro, za Monsperg, Stoporice, S. Lovrenc itd. Vsi, ki imajo priložnost priti na to zborovanje, naj se zanesljivo udeležijo.

Kmetje in kmetice! Ne pustite se od nasprotnikov hujskati in odgovarjati od naših shodov! Ostanite trdni naprednjaki. Tu se ne gre proti veri in ne za narodnost. Pomeniti se hočemo edino o gospodarskem napredovanju našega kmeta.

Torej se vsi udeležite!

Kraljevski umor.

Telegraf je prinesel v nedeljo zjutraj novico, ki je pretresala celi svet. Komaj se je pozabilo bestialni kraljevski umor v Belegradu, ko se je zgodil zopet krvavi dogodek. Prišli so telegrami, ki so naznani, da sta bila portugalski kralj Karlos I. in prestolonaslednik Ludovik Filip umorjena. Evo poročila!

Lisabon 2. svečana: Kralj Karlos I. portugalski in prestolonaslednik Ludovik Filip sta bila včeraj zverčna cesti umorjena. Troje morilcev se je takoj na lici mesta tujubilo.

Kako se je umor izvršil? Po 5. uri popoldne pripeljal se je kralj Karlos I. z vso raz-družino iz vile Vicosia v Lisabon. V vozu sta in sedela kralj in kraljeva ter obdava sinova. V hipu, ko je zavil voz v arzenalsko cesto, pričela je skupina s karabineri oboroženih mož streljati. Kralj je bil takoj mrtev, prestolonaslednik pa je izdihnil v par minutah. Kraljica je bila le lahko ranjena. Istotno drugi sin, infant Manuel. Kralja so zadele 3 kroglice, ena na vratu, druga na tilniku in tretja v pleče. Ena kroglica je prodrla veliko dobro, tako da je bil kralj takoj mrtev. Tudi prestolonaslednika so zadele 3 kroglice v glavo in prsa. Ordonačni oficir Figucira, ki je korakal poleg voza, je na mestu enega morilca ustrelil. Drugega je policija usmrtila. V trenutku, ko so prispevali morilci streljati, vrgla se je kraljica čez prestolonaslednika, da bi ga s vojim truplom presešla. Ali pomagalo to ni!

Vzroki umora. Že dalje časa so se pripravljali resni dogodki na Portugalskem. Kriva tiči v nekončno slabem gospodarstvu te-

države. Ljudstvo je nakrat izprevidlo, da nima nikarkošnih sredstev, nobene primerne armade, ničesar, in to vkljub temu, da plačuje grozovito visoke davke. Javno čolstvo na Portugalskem je tako znamenjeno, da 80% ljudi ne zna čitati in pisati. Industrija se ne razvija. Kmetijstvo hira in slabo obdelana polja ne dajo niti toliko žitja, kolikor ga potrebuje ljudstvo za življene. Državni dolg je znašal 4 miljarde, ljudstvo pa je postajalo z vsakim dnevom revnejše... Pri teh razmerah ni čudno, da si je pridobila republikanska stranka vedno več vpliva. L. 1891 se je zgodila krvava ustaja, ki je napolnila lisabonske ceste z mrljiči. Volitve l. 1905 so se zopet vrstile v znamenju krvavih bojev. Namesto da bi kralj vire nezadovoljnosti zamašil, hotel je ljudstvo z najbrezobježnejšo strogostjo premagati. Kot prvega ministra si je poklical moža Jovo Franco, ki naj bi z železno roko ljudstvo premagal. Casopise se je prepovedalo, ljudske voditelje zaprlo, državni zbor pa razgnalo. Tako je narasla ljudska nevolja in pritisnila morilcem puške v roko...

Umorjeni kralj Karlos I. je bil sin kralja Ludvika I. Zasedel je prestol 19. okt. l. 1889. in našel takoj prav slabe razmere. Slaba kolonialna politika je pripravila deželo na rob propada. Zdaj je končal ta nesrečni kralj!

Novi kralj. Ker je bil poleg kralja Karlosa tudi prestonaslednik umorjen, pride zdaj drugi sin Manuel k vladi. Infant Manuel je 18 let star in zasede kot kralj Manuel II. prestol. Imel bode hude boje.

Nadaljnja poročila. Pod vplivom umora, katerega je pač sam s svojim nasiljem zakrivil, odložil je ministerski predsednik Franco svoje mesto ter pobegnil iz Lisabona. Gotovo je, da bi bil drugače umorjen. Novi vladni načeljuje admiral Ferreira. — Voditelje upornikov se je zaprlo. Deloma se jih je odpeljalo v Afriko. Čez 600 oseb je zapitih. V raznih vojašnicah so se vojaki uprli.

Ni ga menda človeka, ki bi odobraval krvavi čin portugalskih morilcev. Zapravljanje na kraljevem dvoru, neznojni davki bi opravili sicer pošteno ljudske ustajo, ali umora nikdar ne!... Podučljiv pa je ta pretresljivi, krvavi dogodek. Dokazuje nam na eni strani, kam privede brezvestno zatiranje na rodov, — na drugi strani pa nam kaže plodove klerikalstva.

Velikansko moč je imela nekdaj plodovita državica Portugalska. Njeni mornarji so odkrivali nove svetove, njene barke so zanesale portugalsko zastavo širom sveta. Danes je izginila vsa moč, vsa lepota, vso bogatstvo, — danes vidimo na Portugalskem revno ljudstvo, izstradano in sovražno, kajti lakota in sovražno sta si brata. Vlada je pol stoletja dolgo zaprsvala ljudsko premoženje, dvor je živel v razkošju, — kmet pa ni imel vola, da bi ga pred plug opregel... V blatu vedno večje revščine pa se je rodila krvava misel, — anarhija je imela tu iz-

borno polje, pod črno-rdečo njenou zastavo se je zbiralo vedno več nezadovoljnježev. Ne ve se še, je li je izvršila močna republikanska stranka nezaslišani ta zločin, ali pa so ga izvršili anarhistični vrtoglavci. Ali to se ve, da bi nikdar ne prišlo tako daleč, ko bi vladala sama s svojim izkorisčanjem ne pripravljala redilna tla za uporniške misli. Pomisli se mora, da se je zgodil zločin sredi mesta. Sredi mesta je stalno 15 mož v dolgih haljah, pod katerimi so imeli skrite puške, sredi mesta so namerili in streljali. In pomisli se mora, da je vojaštvo na Portugalskem popolnoma nezanesljivo, da je med oficirji dovolj upornikov, da so največji učenjaki in najmenitejši meščani na Portugalskem nasprotniki vlade. Te razmere so porodile blažne morilce, ki so maščevali vso ljudstvo na tako nečloveški, zločinski način...

Pa še nekaj! Južne države, Italija, Španija, Portugalska, so najbolj klerikalne. Kakor vampir objema črno klerikalstvo te narode in jim pije kri. Največ duhovščine in najmanj prave vere najdemo v teh državah. Največ klerikalcev in največ anarhističnih morilcev! Imena kakor Breaci, Lucchini nam to dokazujo. In — ali ne stoji Španija pred isto usodo? Grozni, mene tekel!, glasno svarilo tiči v krvavem zločinu, ki se je zgodil v Lisabonu, — svarilo za vlade in vladarje, na jomejijo klerikalizem, ki izsesava narode duševno in gmotno, ki hoče vladati z analfabeti in morilci. Seveda, — klerikalni „učenjaki“ so učili, da je v gotovih slučajih umor kraljev dovoljen, da je neumnost, neizobraženost prava pot za izveličevanje...

Razburjen, prestrašen stoji svet pred umrom v Lisabonu. Kakor bajka iz starih časov nam zveni ta čin, — kri ne velja več, kadar vladala lakota in klerikalna neumnost!...

Zato pa je edina pot za države, ki hočajo obstati, — gospodarsko delo in izobrazba!

Politični pregled.

Zopet trpinčenje vojakov. Komaj so poslanci prejšnjega vojnega ministra pognali, ker ni dovolj energično branil nečloveškemu trpinčenju vojakov, ko se poroča že o novih slučajih. Ravno tako izgleda, kakor da bi gotovi prenapeti oficirji smatrali vojaka za živino, za svojega psa, s katerim lahko delajo, karkoli se jim poljubi. Dragonec Franc Walcher v Wiener-Neustadtu je prišel k lajtnantu Kaiserju za „buršo“. Ta smrki lajtnant je moža vedno s škornjami pretepal, s sabljo pobijal in z nogami suval. Poleg tega je moral Walcher lakoto trpeti. Ko je prošel v Božiču za „urlaub“, dobil je 4 dni zapora. Nesrečnež je kazal dostikrat bule, ki mu jih je prizadel surovi lajtnant. Končno se nesrečni vojak ni mogel drugače pomagati, da je vzel karabiner in se vstrelil... In vojakovi starši? Za tem ne vpraša nikdo... Ali bi ne bilo pravično, da bi se takega fantalina, ki je prišel komaj iz kadetne šole, položilo na klop in mu

V nedeljo, 9. svečana ob 3. uri pri g. Repa na Ptujski gori shod!

izbilo njegovo surovost? Vedno več milijone zahtevajo za vojaščino in vedno več samomorov se zgodi vsled živinskega trpičenja vojakov ...

Avstro-ogrška nagodba in kmetijstvo. Znano je, da so se klerikalci vseh narodnosti vladli za par ministerjkih frakov prodali. Preje pa so bili sami ludi nasprotniki nagodbe. Tako so napisali v nižjeavstrijskem uradnem listu slednje zanimivi seznamek „dobičkov“, ki jih imamo od avstro-ogrške nagodbe: „V navadnih letih znaša žetev na Avstrijskem 2 milijona met. centov pšenice in 20 milijonov rž. Valed uvoza ogrške moke in temu slededečega uničenja avstrijskih mlinov se potisne ceno avstrijske pšenice in žita najmanje za 1 kruno ipri centu. „Staffelftarif“ zniža ceno tudi za 1 K 50 h, torej skupno za 2 K 50 h. Vzemimo torej, da nam prinese navadna letna žetev 30 milijonov centev žita; za lastno rabo in setev porabijo kmetje $\frac{1}{4}$ del. Ostane torej 22 $\frac{1}{2}$ milijonov centev za prodajo. Ogri nam napravijo pri centu 2 $\frac{1}{2}$ krone škodo, skupno torej 56 $\frac{1}{4}$ milijone kron škode. To vsakr leto! Ali Avstrija pridelala tudi 15 milijonov centev ječmena in 18 milijonov ovsa, torej 33 milijonov centev. Ako se od tega le 20 milijonov proda, nam napravijo Ogri valed „Staffelftarifa“ zopet 30 milijone kron letne škode. Računajmo k temu še ogrški uvoz živine, jedil, olja, pišča, drva, premoga, mrve, slame, katero blago dela avstrijskemu velikansko škodo, — od 25 do 40 milijonekron. Torej svinčnik v roko: A v austrijsko kmetijstvo tripravled ogreškega uvoza in ogrške konkurenco, torej valed avstro-ogrške nagodbe za slednje škode:

pri pěšinci i růži škodě za $56\frac{1}{4}$ milijonev kron
 pri ovsu i ječmenu " 30 " "
 pri živini itd. " 40 " "

skupno torej 126^{1/4} milijonov kron.
Vsako leto nam vzamejo tedaj Madžaroni čez
126 milijonev kron, ki bi morale pripadati na-
šemu kmetu. V zadnjih 25 letih je znašala ta
svota 3.000 milijonev kron. Zdaj je nagodba
za 10 let podrljana. In da se je to zgodilo,
zato so klerikalci odgovorni, ker so
se vlasti prodali. Mameluki kaplana Koročca
so očitno glasovali za to nešrečno nagodbo. Ploj-
pa je sedel v krčmi, ko se je glasovalo . . .
Sramot!

Ponižni Madžaroni. Vsled izdajstva klerikalnih poslanstev vseh narodnosti je bila avstro-ogrška nagodbina sprejeta. Veljala bode za 10 let. V tem času se hočejo Madžaroni toliko pomagati, da se bode zamoglo izvršiti gospodarsko ločitev od Avstrije. Vlada je izdala načrt, po katerem bodejo Madžaroni v tem času skupno 438 novih fabrik z 144 000 delavci in 720 milijonami kronami ustavnovili. Vse to bode potem velikanska konkurenca za nas. In mi smo redili to kačjo zalego na lastnih prsih . . .

Orožne vaje in kmetski delavci. Vojno ministerstvo je izdalo odlok glede orožnih vaj (Waffenübung). Glasom tega odloka se mora pri po-klicanju moštva izirati na stanovske razmere. Kmets in kmetske delavce se sme poklicati podorožje le tedaj, kadar se ne godi setev ali žetev. Izjemno delajo le oni, ki se jih pokliče k večjim manevri v jeseni. Med žetnim časom se ne sme poklicati poljedelske delavce za izpolnjevanje prezenčnega stanja. — Nadalje omeni ta odlok, da se ima rezerviste pošteno obleči.

Kronika. V 22 gubernementih Rusije vladala grozna lakota. Vsled suhe jeseni primanjuje zimskega žitja. — V Tratu je demonstriralo par tamošnjih anarhistov pred portugalskim konzulatom. — Na Češkem se vrši hudi volini bo za deželni zbor. V nekaterih krajih kandidirajo tudi ženske.

Dopisi.

Hrastnik. (Samomor učitelja Verdaja). V nemških listih je bilo čitati, kakšne razmere vladajo na tukajšnji slovenski šoli. Te razmere so zahtevalo zdaj človeško življenje za žrtv. Supplement Verdaj se je v nedeljo, 2. t. m. opoludne v svojem stanovanju v stari šoli ustrelil. Celi doppoldni se je pred smrtjo na klavirju žalostinke igral. Roševa stranka govorila zdaj okoli, da je vzrek samomora edino v tem iskati, da se je Verdaj toliko pozabil, da je nekemu dečku poddelil klofotino in ga lahko poškodoval. Ali mi vemo atvar bolje. Verdaj ni bil pristaš Rošere.

stranke, kajti hotel je biti neodvisen. To je bila njegova nuda. Pričeli se hujskati proti vbojem mladiču, vprizarjalo je pravo gonjo proti njemu in zadnjo nedeljo se ga je v šolskem poslopu celo hudo pretepljal. Verdaj je moral bolan v postelji ležati in zdaj so pričeli z novo gonjo. Hotelo se ga je presiliti, da ne bi težil. Ali je čudno, da se je vlogi faut v svoji razburjenosti končno tako pozabil, da je nekega dečka okleptal? Pravilno to gotovo ni bilo, pač pa razumljivo. Kdo nadomestil zdaj vlogini staršišem sina, katerega so pastili izobraziti s težkimi žrtvami? Kaj pravi načelnik krajevne šolskega sveta k svojemu surovnemu sinu Francu? Ali more biti ta Roš načelnik šolskega sveta, ko niti svojega sina ne prime za ušesa, da bi se ta vedno ne pretepaval, da si upa ta večni jurist učitelje pretepavati? Ali zdi se nam, da Roševi stranki ni nič za eno slovensko življenje. Saj so se Roševi hlapci tudi že obešali, ker jom je šlo pri temu človeku tako „dobro“... Opozarjamо hrastniške učitelje, da je Verdsj v kratkem času druga žrtev Roševe stranke. Vsi učitelji se gotovo še spominjajo žalostnega konca bivšega občinskega tajnika v sv. Krištofu, Ferlincu, katerega je napodil prejšnji ravnatelj slovenske pivovarne v Ljuksemburku v smrt. In taka stranka upa na bodočnost? Pomisli naj ta Roševa banda, da ima smrt Ferlinca in Verdaja na vesti in — skrije naj se. Radovedni smo, jeли se bodejo hrastniški učitelji toliko ponizevali, da bi še občevali pri Rošu... Na vsak način bodoemo odkrivali podlojet Roševe bande tudi zanaprej!

Iz Vrhloga pri Slov. Bistrici. Črešnjevski župnik g. Janez Sušnik je res poseben čudak. Pretečeni teden šel je neki kako pošteni starček iz Vrhloga v farovž k g. župniku, da bi tam naročil nek spomin in sveto mašo za svojega umrlega še starejšega brata. Komaj ga župnik zagleda, ko že zakriči: „Bežite, le bežite, pojte h Cresniku, Cresnik je vaš župnik!“ — Mož se obrne in gre h g. kaplanu s prošnjo tudi mu je g. kaplan ljubezljivo in prav prijazno ustregel. Župnik menda dobro, da sv. maša in molitev iz njegovnih ust nima pravega dopadenja in uspeha pri Bogu. Kako dolgo še bode neki ta gospod v kvar sv. veri na Črešnjevcu? Gospod knezoškef, zatisnite še nadalje na mesto pesti — oči!

Iz Višnjevasi pri Vojniku. Resnica v oči kolje. Tako se zdaj znani trojici, obstoječi iz enega starčeka in dveh mogočno domišljajočih možiteljov godi, ki so poprej iz same prevzetije in hudobije laži v Domovino pisali v zadevi na- meščenja hiralničnega zdravnika, a sedaj jim je pa Štajerc dne 19. januarja resnico dokazal, zato pa zopet ropotajo ter znovič obračati skušajo. Da se pa resnica in pravica še natančneje izve, dostavijo se še sledeči dokazi: Mesto hiralničnega zdravnika za Vojnik je bilo celo dvakrat v Grazer-Zeitung ali G.-Amtsblatt u razpisano in sicer zato, ker se je prvi potrejeni zdravnik g. dr. Höhn iz Slatine službi odpovedal, ter je vsled tega še le pri drugim razpisu zdajni g. dr. Breschnik rečeno službo prejel. Se je-li dr. B. Žižek takrat tudi oglaševal ali

ne, to je vse eno, brezkratno in surovo je, ako se potem kledo zaradi propada repenči in zvija, ako mesta ne dobi, ter se zato s zvijačami maščuje! — Drugi dokaz. Ko je leta 1890 in 1891 bila prvakrot služba hiralničnega zdravnika razpisana, je dobil to mesto „trd Slovenec“, g. dr. Anton Žižek, pa le zato, ker je imel kdo prileten zdravnik že večletno praksjo ali vajo zasebno. Zdaj pa si oglejmo „novince“ dr. B. Žižeka. Komaj je izletel iz gnezda študijo po kratki vaji v bolnišnici, komaj je po 24 letih mož postal, ter najprvo na ženitve mislil s Pemko iz Českih gor, že hoče mnogo odgovornega mesta imeti ter dosta „starših“ tovaršev pre skočiti. To je čudno! Ne boš Brantek ne! Lé malo počakaj in potripi, tudi za tebe pridej boljši časi, dasutisi brez zlatih zvezd. — Kaj bi neki starši župniki in kaplani rekli, skozi novepečeni duhovnik kar naenkrat veliko fardobil, to bi lepa bila? Ali pa ko bi sedninski praktikant naenkrat okrajni sodnik, in mlad učitelj kar mestni nadučitelj postal. Takor prediznoja tri trojica deželnemu odboru predstavite Konečno, tako si vendar Žižek kot neisprosno trd Slovenec nepremišljeno podstropi še celo od

tržanov Vojničanov zahtevati, da bi morali ravničarji za zdravnika sprejeti, ker ja ve, da tisto niso samo nemškega mišljenja, temveč zahtevajo tudi od nemškomirnega zdravnika, da ima večletno prakso, ter so že naprej preprizeli o njegovi zmožnosti in vrlosti, kakor se to potrudi godi. Dr. Branček pa od vsega tega nima ničesar za dokazati, četudi je vrlo študiral, in je že iz mladega bud Slovenec. O kako bi vendar od strani gledali ter eden drugemu nizaupali. Vse to je natanko dokazalo v svojem čudnem govoru o priliki zadoje veselice! Toda dokazana prisiljenost. Ako to rečeni trojici ne zadostuje, sledi natanko popis prehodnih laži in obrekovanj od 28. novembra 1907. Domovini" čez deželni odbor in hiralnicu Vojničanov, v kojih se sama breznačajnost, surovost in strast označuje ter konečno v farizejskem prijateljstvu obrača.

Iz Persic pri Ormuži. Prosim uredništvo ne sa
"Stajorce" za mali prostorček v našem listu ne zapo
te bistroumne klerikalne može, ki drugo ne ve Spomi
jamejo, kašor da je dr Omulec njih Bog samos
v Ploja. Drugo z njimi ni za govoriti. Že zd bili so
se spominjajo, da bodo zopet Ploja za deželneg laški
poslana votli in pravijo, da on je za občin podporo spravil. Mti drugi zopet pravimo, da res. (Ta vi imate prav. Plojeve podpore lahko velika
vsak kmet v klobuku odnese...) Župan (rihtar kanskis
Franc Paulinič in trije odborniki so hodil tudi h
meseca septembra ogledavat po občini, kaj narju
ljudem toča škode naredila; so šli od hiše do Potem
hiše in namesto da bi se dižali na siromašen nas re
kocarje in jim povedali, kaj da hodijo, zo ji toča
za norca imeli. Tako so jim rekli: mi smo prišli brez
da jutri dobite soldate; takaj bodo trije, ju
morate kupiti tri kile govedne. To sta večji
odbornika, dva izobraženca, govorila. Tedaj vred
morete občani misliti, kaj in kakе ima ta občin uredit
odbornike. Posebno moder odbornik pa je Auto presta
Prapotnik iz Frankovec; ako on reče: ti morate
rajo podporo dobiti, ki so si botri in z njim
prav dobrni, se to zgodi. Vsi drugi so nič, ki s
še boj siromaki, posebno vdove z otroki, ti va Ljubi
pri njim nič ne štejejo. Ako bo drugič volite kratko
le tega volite, ker je tako modert! Ako so vorime
odborniki bili za odškodnino vsled toče poslan zakaj se tedaj niso nič brigali, zakaj niso teda ki je
povedali, zakaj hodijo? Ali so samo misli nekem
svojo čednost po občini prodajati ali da bi jduhov
ti siromašni občani pogledali, da so bogati iz ne
za drugo občinsko volitivo za rihtare in odbornike sposed
sposobni? Odgovorite! Ako bo božja volitije je
drugič na svidenje, če se ne pobojšajo! odtegi

Sv. Barbara v Halozah. Sprejeli smo sledeči uradni popravek: "Uredništvu „Stajerca“ mladi v Ptuju. V smislu § 19 tisk. zak. zahtevilež podpisani kn. šk. župni urad, da sprejme sledenči popravek z ozirom na Vaše poročila prvaški "Sv. Barbara v Halozah" v št. 4 Našega listka pa z dne 26. januarja t. l.: Ni res, da sem vabil možen "po zvijači izvoljene cerkvene ključarje", "socialist pa je, da so sedanjci cerkveni ključarji prestavljeni izvoljeni, ker jih je potrdil preš. kn. šk. Lazarinski-ordinariat. Kn. šk. župni urad Sv. Barbare v Halozah, dne 29. januarja 1908. Ivan Vogrlec in Naprednjaki, vkljut

župnik.
Od Sv. Urbana pri Ptuju. Pred tremi tednami smo tukaj pokopali mnogopoštovanega Janeza Krombergar bivšega kmeta v Destencih. Raj je bil zelo marljivi hišni oče. Zato pa je zapestil svojim šesterim otrokom lepo sveto premjenja. Dalje je bil tudi miren in zmiraj dobro voljen ter nikdar ni imel z nikomur nobe pravde in tudi s svojimi sodnimi nobenega prepričatorja se mora reči, da je bil špeljal kmeteckemu stanu. Dosegel je 78 let svoje starosti. — D. 23. prosinca pa mu je sledila njegova jedna ženka Gerca, roj. Šuen. Preveliko je živila po svojem pridnem možu; noč in dan tečela solze ranj. Med njunima gomiloma potem samo ena in sicer najstarejša oseba naše far Cecilia Raši iz Dolica. Naj počivata v miru. Lahko njima naj bode zemlja! — Lestošnja zdravno ne prestroga, ima posebni vpliv na ljudi. Tukaj skoraj v vsakem hramu ležijo žravniki z boleznjico „Influenca“; kašča pa je toliko grozna.

Poklek pri Rajhenburgu. V vasi imamo predin, Ne pri
ven vodnjak (štirno) katerega se poslužuje lje bande
stvo vasi. Ker ta štirna nima nobene ograje,

Gospodinska šola v Ptiju.

Po načemu neumorno delijočemu načelniku okrajskega zastopa g. Jos. Ornig ustanovljena gospodinska šola v Ptiju se že v prvem mesecu imenitno obnesla. Vkljub brezimelni prvaški gonji se je oglasilo toliko deklet, da se je tečaj znovim letom pričel. Zdaj ko je prvi mesec končan, pokažemo lahko na prve, neprizakovano lepe uspehe. Že v tem kratkem času so si dekleta toliko pružile, da jim pač nobena druga ednaka šolo ne more dati več poduka. Sveda, — čimdalje se dekleta učijo, temveč se bodejo tudi pružile. Zato opozarjam tudi gospodarje, ki počilajo svoje hčerke v to prepotrebno šolo, naj žrtvujejo toliko in naj jih pustijo dalje časa (rečimo vsaj 2 meseca) v šoli. V spomlad prične poleg poduka v kuhanju, pospravljanju, domačemu delu in šivanju tudi še vrtni poduk. Da je tudi ta potreben, nam bode gotovo vsakdo priznal.

Prvi mesec je torej dokončan. Tudi za drugi in tretji mesec se je oglasilo že precej udeleženek. Jasno se vidi, kako izpoznavajo ljudje pologoma veliki pomen te šole. Celo iz daljnih krajev, (n. p. iz srednje Stajerske) prihajajo dekleta. Opozarjam torej gospodarje, ki bi hoteli pošiljati hčerke v ta tečaj, naj to hitro nazačajo, kajti drugače bi morali dalje časa čakati. Naučnina se sprejemajo v pisarni okrajnega zastopa v Ptiju, v uredništvu "Stajerca" ali pa v pekarji g. župana Orniga.

Novice.

Shod v sv. Lovrencu sl. gor. Zadnjo nedeljo priredila je naša stranka prvi napredni shod v tako klerikalnem sv. Lovrencu. In vkljub grožnjami se je shod imenitno obnesel! V svojem "Filposu" so črnali sicer pisali, da nas ne potrebujejo v sv. Lovrencu in da naj raje doma ostanemo. To verujemo tej temni gospodi, da se ne veseli našega dela, — kajti čimveč naprednih shodov, tempreje razbijemo nazadnjaške verige, tempreje napredujemo, tempreje dosegemo kmetski vpliv in boljšo bodočnost. Za shod v sv. Lovrencu so klerikali najprve agitirali, naj se ga vsi udeležijo. Mislili smo torej, da pride zopet do ostryh preprirov, kakor v Vurbergu. Ali v zadnjem hipu so se možakarji premisli. Izdali so navodilo, da se nikdo ne sme udeležiti shoda. Čujemo, da je šentlovrenški mežnar celo po Božji službi oklical, da ne sme nikdo na shod. Tako počenjanje je seveda nepostavno in zato, dragi mežnar, se zmenimo že nekje drugje o tej stvari... Vkljub tej gonji pa je bilo zborovanje povoljno obiskano. Prišlo je lepo število domačih gospodarjev in tudi napredni možje iz Polenšaka se niso vstršili pota in so se shoda udeležili. Zborovanje je otvoril v imenu strankinega vodstva g. L. Slawitsch. Potem sta govorila med burnim odobravanjem posestnik A. Drolenig in urednik K. Linhart. Viharno ploskanje zbranih poslušalcev je bilo dokaz, da se ljudstvo strinja z našimi nazorji. Razdelilo se je tudi precej gospodarskih knjižic med može. Shod se je vršil v polnem redu in dolgo po shodu smo sedeli še skupaj ter se menili o našem delu. Shod v sv. Lovrencu nam je dokaz, da ima napredna misel tudi v najtemnejših krajih dovolj zaslombe. Mi korakamo vrlo naprej in končna zmaga nam je gotova!

Za nos jih vlečeo... Kdo? No, mladi prvaški advokatje! Koga? Prvaške politikijoče duhovnike! Brez šale! Svoj čas se je vse slovenski svet smejal, ko je postal preje ljubljanski in zdaj celovški dr. Brejček strastni klerikalec. Kdor je Brejca preje poznal, vedel je, da ima ravno toliko klerikalnega "prepričanja", kakor zima topote. Saj je bila znana dogodbica o dr. Brejcu, ki označi vso njegovo "tercijalost". Slučajno je srečal Brejca svoj čas, sedeč na biciklu, duhovnika z Najsvetejšim. Brejce se ni odkril, tudi cigare ni dal iz ust, temveč vozil se je naprej. Krščanstvo imajo ti prvaški dohtarčki ravno le na ustih, v srcu pa jim ni nič za vero... Slični bratec je naš stajerski pisatelj dr. Benko Cvenčanič. Ta možakar guli duhovnike na vse mogoče načine in vpije po shodih, da je rešitelj toliko preganjane katoliške vere. Nekemu nemškemu poslancu pa je pove-

dal Benkovič naravnost v obraz: jaz nisem res klerikalec, jaz imam farje le za norca... In pošteno jih vleče Benkovič za nos! S svojim zakotnim lističem "Posavsko stražo" je napravil 10.000 krom dolga. Ta dolg so morali zdaj farji prevzeti... Tako galijo prvaški advokati prvaške farje. Nam je prav!

Katoliški pisatelj s duhovniškim razkošju. Katoliški francoski pisatelj Henri des Houx popisuje v listu "Matin" dogodek, ki jih je doživel na evharističnem zbornu v Tournayu. Zbor je vodil kardinal Vanaselli, ki je tudi pisatelja na mašo povabil. Houx popisuje to mašo tako le:

»Na tablicah po mestu se je čitalo povsod imena krščanskih čednosti: »Humilitas, caritas, fides«. Kako so bile te čednosti v cerkvi uresničene? »Caritas«, to je bratstvo, ednakost... Cerkev je bila razdeljena v 3 dele. Kor je bil določen za velike gospode cerkve. Sreda cerkve je bila določena za čredo navadnih vernikov, ki niso družega nego zid videli. Na straneh pa se je zbirala nižja duhovščina. Vstop so prednji reditelji branili. Kje je bila tu »caritas«, ednakost, bratstvo, katerega je učil Jezus ljudem?... »Humilitas« je poninoš, krona svetnikov. Na desni in levu od glavnega oltarja sta stala dva trona: prvi krasen, kraljevski, za papeževega odposlanca, drugi le knežji. Tu se je vsedel škof iz Tournaya. Okoli kardinalovega trona pa so se zbirali bogati oblačeni duhovniki. Bilo je to okrasje azijatskega satrapa. In to je bila božja daritev? Tu naj bi vladal mučeni Bog, Bog revščine?... »Fides«, to je vera! Ja kdo pa je pri tej predstavi na molitev misil? Bog se je skril za debelimi svojimi služabniki. Na njega ni nikdo misil. Zatusnil sem oči. In v tem hipu sem zagledal svetega Petra, ko je ponavljal bratom božanske besede. Takrat se je kristjane zasedovalo in radovljivo so prenašali mučenje ter blagoslovili svoje morilce. Ko sem odpri oči, zdelo se mi je, da vidim na Kristovem obrazu jezo...«

Tako je opisal katoliški pisatelj razkošje katoliške duhovščine. In prav je imel...

Iz Spodnje-Stajerskega.

Postane. Župnik Kokelj v Vurbergu je obljubil na zadnjem shodu, ko sem mu pokazal pot v cerkev, da bode tam za me molil. To je lepo, presneto lepo! Čutim tedaj potrebo, da se fajmoštru javno za njegovo prijaznost zahvalim. Bogloni, župnik, ako bodete držali besedo! Sicer ne vem, je li mi bode Vaša molitev kaj pomagala, ali škodovala mi na noben način ne bode. Jaz za svojo osebo nimam časa, da bi za Vas molil. Ali želim. Vam vkljub temu vsega dobrega, celo — izvrstnega ričeta, ako bi Vas za vaš nastop zaprli. S tem sta torej "kvit"! Klanjem se Vam! — Linhart Karl, urednik.

"Laži-kmetska zveza" ima to nedeljo svoj prvi občni zbor v Celju. Takšne komedije govorito nimajo posebnega pomena. Farji priženejo par duševno revnih revežev skupaj, jim kupijo par litrov vina in jih pustijo "živio" klicati. Potem smejo nažremetu kaplangu Korošcu roko poljubiti in — adijo, možje, shod je končan. Komedia, grda komedija je to! Dokaz temu je že to, da bodejo govorili na tem zboru "laži-kmetske zveze" skoraj sami dohtarji in farji. Izmed 7 toč dnevnega reda pripravilo se je resničnim, čeprav zapeljanim kmetom le dve! Roškar bode nameč govoril o "delovanju slov-kmetske zveze doma". Ja, ja, doma je delala ta semešna zveza, doma — za pečjo. Pišek, slovenjebistriški Revček Andrejček pa bode govoril o blagajni, to je o tistih Judeževih groših, katere so politikujoči farji zabitemu ljudstvu vzeli. O drugih točkah bodejo govorili "kmet" doktor Jankovič, "kmet" doktor Cvenčanič, "kmet" doktor in kaplan Korošec... To je "kmetska" zveza, kaj! No, kakor smo rekli, ta občni zbor je le komedija. Pravi, resni občni zbor se vrši med štirimi stenami za kulisami. Ali tja ne pustijo kmetov, tam se zbirajo le farji in dohtarji, in se snejijo v bogemu kmetu, ki jim dela le štafažo...

Pa smo le dobiti! "Filpos" vedno na najgrš način psuje naprednjake, vkljub temu, da so naprednjaki resnično edini delavci na gospodarskem polju. Ali plodove našega dela pa le porabi. V svojih "gospodarskih novicah" objavlja "Filpos" večidel člančice, ki smo jih mi in nemški listi že davno objavili. Kar smo mi v

„Štajercu“ že pred leti pisali, to ponavlja in ponatisne zdaj „F. hpos“. Torej smo le dobri! V zadnji številki objavlja celo članek gospodarja F. Škerlica iz Vičanec. G. Škerlec je bil že opetovan od klerikalcev prav podlo kot „nemčur“ in „Štajercianec“ napaden. Ali njegovo delo pa črnubom le diši. Sramota!

Prvaška zmaga (?) Prvaški listi poročajo, da so v Št. Janžu pri občinskih volitvah „Štajerci“ naprednjaki pogoreli. Kaj je na temu? Nekaj učiteljev, o katerih ima marsikdo precej masla na glavi in ga bode treba pri belem soncu ogledati, je vprizorilo čisto navadni politični švin del. Nasproti postavi so pustili sestaviti volilni imenik in na podlagi tega švindelna so potem seveda „zmagali.“ Naredilo se je vse korake, da se volitve razveljavijo. Ceni uspehi švindla ne bodo dolgo veljali in prvaškega veselja bode kmalu konec!

Prvaška štacuna Mahorič & Šeligo v Ptiju se ne drži postavnih predpisov. Zato je bila skupno na 80 krov globe kaznovana. Pomačalo ji tudi ni, ko se je pritožila.

Obsojeni prvak. Ljutomerski prvak dr. Grossmann misli, da sme vsakogar žaliti. Tako je sodnijaka slugo Schafaritsach grdo žalil. No, zadnji je šel tožiti. Pri sodniji je Grossmann nakrat „kleiner Mann“ postal in je beraču na milost. Ali sodnija je pravka odsodila na 100 K globe odnosno 10 dni zapora. Bo že za enkrat!

Lepa tercijalka. Kuharica znanega fajmoštra Valenko v Polensku, Neža Višenjak, je obdžila kočarico Uršo Šegula tativne. Pri sodniji je babura tudi prisegla, da je kočarica drve kradla. Nesrečna kočarica je bila tudi obsojena. Zdaj pa se je izkazalo, da je Viesenjak po krivem pričala in prisegla. Zato je bila obsojena na 2 meseca ječe. Take so tercijalke. Župnik Valenko naj bi raje v svojem farovžu red napravil, mesto da bi se toliko v politiko vtikal.

Rabuzove burke. Maloprični Jakec nas zopet nadleguje s svojimi modrimi „popravki“. Mož nam namreč piše: „V zmislu § 19. tiskovnega zakona zahteva podpisani, da sprejmete v postavnem roku in obliku sledenih popravkov članka „Rabuzove burke“, priobčenega v Vašem cencu, listu štev. 4. z dne 26. jan. 1908: Ni res, da sem „v prvi vrsti za dekleta izpraševal“, res pa je, da sem samo izpraševal za versko prepričanje in nazore učiteljstva brez razlike spola. Z odličnim spoštovanjem: Jakob Rabusa kaplan. Sv. Barbara v Halozah, dne 29. jan. 1908. O pomba: Je že dobro, fante! Ali popravljajte, kakor hočete, mi pa le ostanemo pri svoji trditvi. Res je, da ste se v prvi vrsti za dekleta brigali; saj ste zanje že čez potoka skakali in kdor vas pozna, ta se bode vašim popravkom le smejal. Tako stoji stvar, dragi gospod kaplan! Prosimo vas tudi zanaprej za tako zabavne spise! Pa, srček!“

Iz Zg. Radgona se nam je poslalo pismo, ki nas resnično veseli. To pa zato, ker hvali to pismo poštenega, resničnega duhovnika. V današnjih časih postajajo ti pošteni duhovniki žalibog vedno bolj redki. Zato objavimo to pismo tudi prav radi: — „Zg. Radgona, 28. | 1. Naš župnik g. Martin Osenjak je duhovnik v besede najlepšem pomenu. Medtem ko se drugi duhovniki v političnem boju razburajo in med ljudstvom nemir delajo, služi naš župnik z vso vnero svojemu poklicu. Gotovo ni v šentpetterski fari nikogar, ki bi ne snel klobuka pred tem spoštljivim duhovnikom. Vsi prosimo, da bi nam Bog tegi župnika še dolgo ohranil. Odkar je on tukaj, se je narodnostna gonja ponehala in le od zunaj prinašajo tuji ljudje še preprič. Kako miroljuben je naš župnik, dokazale so tudi zadnje okčinske volitve, ki so se vrstile populoma mirno in katerih se naša duhovščina niti udeležila ni. Hvaliti se mora tudi, da naš župnik že 2 leta sem več zbirati ne hodi. Čast mu, da ne hodi več z „brento“ okoli. Čast mu za njegovo miroljubnost!“

C. kr. kmetijska družba za Štajersko vabi na 85. občini zbor, ki se vrši dne 23. in 24. marca 1908 v stanovski hiši (Landhaus) v Gradcu. Začetek dne 23. marca ob štirih popoldne. Dnevni red za 23. marca 1908: 1. Otvoritev zborovanja po predsedniku. 2. Naznanitev zastopnikov tujih korporacij. 3. Naznanitev odposlancev podružnic. 4. Volitev dveh overovalteljev. 5. Predlogi revizijskega odbora glede

a) proračuna za leto 1908; b) računskega zaključka za leto 1907.; c) upravnega poročila za leto 1907. 6. Volitev revizijskega odseka za prihodnje leto. 7. Predlogi osrednjega odbora in podružnic. Dnevni red za 24. marca 1908: 1. Volitev osrednjega odbora. 2. Nadaljevanje razprav o predlogih podružnic. 3. Prisodba na grad in odlikovanje družbenikom, ki so si stekli posebne zasluge za kmetijstvo. § 25., točka 7., odstavek 2., družbinih pravil določuje, da se morajo staviti predlogi za odlikovanja, kakor sploh vsi predlogi, o katerih se naj razpravlja na občinem zboru, najpozneje štiri tedne pred zborovanjem, ker bi se sicer na iste oziralo šele na prihodnjem drugem občinem zboru. Vse stavljeni predlogi je treba obširno utemeljevati. Pri nasvetih za odlikovanja se mora strogo oziратi na določbe § 44. družbinih pravil.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.* Dne 9. februarja v Konjicah**; v Pilštajnu**, okr. Kozje. Dne 10. februarja pri Sv. Juriju ob juž. žel.**, okr. Celje; v Gross-Kleinu (sejem s klavno živino), okr. Lipnica. Dne 11. februarja v Ljutomeru*; v Ormožu (svinjski sejem). Dne 12. februarja v Ptiju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru*, na Gomilici**, okr. Lipnica. Dne 13. februarja na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem). Dne 14. februarja v Žalcu*, okr. Celje; na Ponikvi**, okr. Smarje pri Jelšah; v Račah*, okr. Maribor; v Sevnici; v Brežicah*. Dne 15. februarja v Brežicah (svinjski sejem); v Arvežu (sejem z drobnico). Dne 16. februarja v Podplatu**, okr. Rogatec. Dne 17. februarja v Radgoni**. Dne 18. februarja v Ormožu (svinjski sejem). Dne 19. februarja v Ptiju (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Pišecah**, okr. Brežice; na Gornji Polškavi*, okr. Slovenska Bistrica. Dne 20. februarja na Bregu pri Ptiju (svinjski sejem). Dne 21. februarja v Teharjih**, okr. Celje; pri Sv. Filipu-Verače**, okr. Kozje; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 24. februarja v Braslovčah**, okr. Vransko; pri Sv. Duhu-Loče**, okr. Konjice. Dne 25. februarja v Ormožu (svinjski sejem); v Arvežu**, v Lipnici*.

Mariborska požarna brama je imela p. k. svoj občini zbor. Poročilo posnemamo, da je nastopila v preteklem letu 23. krat (m. dr. pri požarih v Slov. Bistrici, v Gamsu, v Celnici, v Račjem, v Mihovih, v Studencih, v Jarenini, itd.). Skupnih dohodkov je imela brama 28.496 K, izdatkov pa 22.149 K. Premoženje znaša K 61.500 K. Čast tej pridni, delavni brambi!

V Pobrežju pri Mariboru so se vrstile p. k. občinske volitve. V vseh 3 razredih so zmagali naprednjaki. Boj je bil hud.

V konkruz je prišel trgovec Joh. Scholger na Bregu pri Ptiju.

Lepa slavnost. Te dni je praznoval obče znani in priljubljeni župan v sv. Trojici slov. gor. g. Ferd. Golob srebrno poroko s svojo ženo Marijo. Obenem je praznoval 25 letnico svojega župovanja. Čestitamo vremenu možu!

Nemško šolsko društvo je darovalo za nemško ljudsko šolo v Ormožu 6.000 K in za zgradbo neke nove nemške sole 10.000 K.

Srebrna poroko sta prazaovala 2. t. m. posestnik Blaž Roitz in njegova žena Fani. Čestitamo!

Požar. Hiša posestnika Gobec v konjiški okolici je pogorela z vsem žitjem, sprehom in mesom, pohištvtom, obleko itd. Ščoda je velika, nesrečni pogorelec pa niti zavarovan ni.

Z dinamitno patrono se je igral rudarjev sin Franc Zapušek v Savodni. Patrona se je razstrelila in mu odtrgala 3 prste. Pazite vendar na deco.

Celjsko porotno sodišče. V pretepu je ubil delavec Ludvik Kranjc iz Šmarja pri Sevnici na Štefanovo Franceta Mačeka. Sedel bode 2 let v ječi. — Istotako je ubil 14. prosinca 17.-letni posestnikov sin Anton Ivanšek iz Vukoščka fanta Antonia Bratanica. Tudi ta pretepec bode sedel 2 leti. — Peka Simon Jurca in Avgust Donau ter ključar Čepin iz Sevnice so ubili v pretepu italijanskega delavca Petza. Jurca je bil obsojen na 2 ½ let, Čepin in Donau pa vsak na 13 mesecev ječe.

* Sejni brez zvezdic so letni in kramarski sejni; sejni, znamovani z zvezdicami (*) so živinski sejni, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letni in živinski sejni.

Pokopali so 1. t. m. v Zg. Pulskavi sopron naprednjaka g. Franca Piwetz. Pokojnica je bila 16 let bolana (gih), 9 let pa neprehoma v počajo stelji. Hčerka ji je lepo stregla in je vse hvalej p vredna. N. p. v m.!

Iz Koroškega.

Kaj hočemo? Velikanska borba se bodo danes na Avstrijskem. Mi vidimo, da se žrtvobrek gospodarsko bodočnost avstrijskih narodov malih jugoslovanskih narodnosti gonje. Skrajni čas je torej, kjer naj poseže ljudstvo v mesec, da udarijo črnostevi lavnii sloji s pestjo ob mizo in zahtevajo sv. Ljubljane pravice. Da se to zgodi, pa je treba neumenskih dela med ljudstvom samim. Vse vpitje, kjer je čanje in rogoviljenje ne pomaga, dokler spri se ljudstvo... Iz teh vzrokov smo pričeli repa našim delom! Storili smo svojo dolžnost pred Štajerskem in storiti jo hočemo tudi na Koroškem. Kaj se godi danes na Koroškem? Doba Trileta je bila malz, a prekrasna koroška dežela za vse. I tičiše mirnega življenja in prijedelata in slovenskega razmerja med nemškimi sočinjeni in slovenskim narodom. Bila je ta drijel zelica dokaz, da je vsaka narodnostna gonja trene potrebna. In zdrave razmere so nastajale iz težih prijateljstva. Rečimo enkrat odkrito: pred 20 leta je pred 10. in 5. leti je bilo bolje na Koroškem nego danes. In ker to vemo, zahvaljujevamo tudi lahko vso krvido nastalih slabega razmer prvaški stranki v obraz! Kaj hočemo prvaška stranka poštenim Korošcem prinesla obro Korumpiral je v prvi vrsti slovensko duhovščino na Koroškem. Stari, dobrji, za ljudstvo vnebrej pošteni in delavni temi miroljubni duhovniki izumrli. Med stoterimi duhovniki na Koroškem, dobimo danes komaj enega, ki živi in govorja po predpisih Jezusovih besed. Ali je župnik Svaton, ki popije 25 steklenic pive na eno sedežu, morda vzor zmernosti? Ali je tisti župnik, ki trga sveti križ iz groba morda znamenje krščanske ljubezni? Ali so tisti mladi kaplani, ki politikujejo raz pričinje delajo zdražbo v spovednicah, resučno božične namestnike? Ne, nikdar ne! Ti ljudje ne pospešujejo vero, temveč jih kopljijo grob. In ko bi vera ne bila tako tesno vezana z vseindele duševnim življenjem ljudstva, ko bi ljudje same ne bili boljši kristjani nego politični popi, polci, tem bi vera že davno izginila... Kaj nam prvaška stranka še prinesla? Prinesla nam je nekaj prvaških advokatov, v prvi vrsti kranjskega dohtarja Brejca. Pisali smo že večkrat o temu človeku. Vsaka nadaljnja beseda je nepotrebna. Z dr. Brejcem je pričelo sovraštvo, vven pricela gonja Korošca proti Korošcu! Z lakinim srcem trdim, da je tako rekoč program prvaških strank, delati nemir, sovraštvo, boj, gonjo! A od se je n. p. list „S-Mir“ kadaj brigal za gospodarske težnje ljudstva? Ne, — šuntal je proti šoli, napadal gospodarske potovalne učitelje, Sruval proti kmetijski družbi, obrekal kmetom organizacije. Vse, kar se stori, je po receptu „S-Mira“ slabo, ako nima kakšni zaslepjeni pop ali kakšni oderuški prvaški advokat svetega poleg... Zdaj so ustavili še novi list, ki ga imenujejo „Korošec“. Kaj hoče ta listič, knoril se sramuje svojega kranjskega rojstvenega kraja? No, prvaški advokati so se sprli in zato dresire list... Tako se je zaneslo med mirno koroško po ljudstvu razpor in boj. Mi smo temu bratomom nemu boju nasproti. Sovražna sosedna uničitvena druga družega. Zato pridigujemo mir in skupnostnega dela. In čas pride, ko se bode naš klic vpreževalje.

Razširjajte edino glasilo naprednega ljudstva, „Štajerca“. Koliko je še poštenih koroških hiš v katere zahaja glasilo deželnih izdajalcev, zato glasni „S-Mir“. Koliko je še poštenih kmetov, ki dobivajo in plačujejo to popovsko cunjo, pa čeprav jo potem ne berejo. Koliko je nadaljevajo ljudi, ki dobivajo hinaško kranjsko glasilo „Korošec“. Navidezno se borita „S-Mir“ in „Korošec“ drug proti drugemu. Ali v enem st. 30. si edine: v hujškanju proti lastni koroški domovini, v hujškanju proti nemškemu sosedu. Kdo je za prepir, naj si jemlje ta dva lista, padl Kdo je za gospodarsko delo, ta bodo pospelj po „Štajercu“. Vsaki hiši naj bodo „Štajerc“, vsak pošteni kmet naj bodo njegov narodnik. Čimveč nas bode, tempreje zmagamo!

Dopisnike na Koroškem provimo, naj nam hitro in zanesljivo o vseh vržnih dogodkih poročajo. Potem nam bode mogoče, da porabimo več prostora za koroške zadeve. Zlasti radi sprejemamo politične in gospodarske stvari. Torej, na delo!

Takšni so! Proti naprednjemu poslancu dr. Waldnerju vprizarjajo pravki in klerikalci prav grdo gonjo. Kakor gnojnici vlivajo laži in podlo obrekovanje čez tega poštenega moža. Med temi hujšački proti dr. Waldnerju je bil eden prvih župnijski provizor iz Melvega, Matija Trepal. Ta črnoške je pozabil že davno na besedo: „Ljubite resnico, hčerko božjo“. Lagal je pri vsaki prilici čez dr. Waldnerja in to na takoj grdi način, da ga je ta končno moral tožiti. Pri sodniji v Šv. Mohorju je bil takrat župnik Trepal obsojen na 80 kron globe. S tem je bilo torej pred sodnijo dokazano, da je ta „duhovnik“ javno legal in obrekoval. S tem dokazom pa Trepal še ni bil zadovoljen. Dne 4. novembra l. l. je v večji družbi ponavljal svoje laži. Seveda ga je dr. Waldner zato zopet tožil. Zdaj je sodnija lažnivega hujšača ojstreje za ušeja prijela. Trepal je bil obsojen na en mesec pogoju poštenega zapora. To je črnuha malo zbrhalo. Pisal je ponižno pisemce dr. Waldnerju, češ, naj mu ta za Božjo voljo odpusti! V tem pismu je Trepal svoje laži sam priznal. Prišlo je do druge obravnave in dr. Waldner je res za politikujočega tega farja prosil. Ali Trepal je moral plačati vse troške, nadalje 50 kron globe in 100 kron v dobrodelnem namen. Radovedni smo, da bude ta blagoslovjeni poštenjak zdaj molčal. Takšni so neti!

Pošteni duhovnik. V Annabichlu je umrl 86-letni župnik Michael Mošič. Z njim so pokopali enega tistih starih, častnih duhovnikov, ki niso pozvali politike in hujškanja, temveč le krščanstvo in ljubezen. Pokojnik je bil Slovenec, ali nemški jezik je spopoloval in hujškanja sedanjih duhovnikov ni odobraval. Čist značaj, pravi namestnik božji je bil ta mož, ki zaslubi v pravem zmislu besede ime duhovnika. Naj mu bode zemljica lahka!

Kmetski shod se je p. k. v gostilni g. Lindlerja pri Galiciji vršil. Potovalni učitelj g. V. Schumy je predaval o živinoreji. Zbrani zborovalci so se mu vrlo zahvalili. 16. t. m. bode predaval potovalni učitelj g. Martinjak o čebelonej. Pametno gospodarsko delo je to!

Slovenska priloga. Glavni odbor c. k. kmečkega družbe za Koroško je sklenil, da doda epoistu „Landwirtschaftliche Mitteilungen“ tudi slovenško prilogo.

K prometu z živino. Koroška deželna vlada je odločila, da morajo biti vsi dokumenti, ki se rabi pri prometu z živino, torej tudi živinski pasi, s tisto pisani. Opozorjam kmete na to!

Samomor. V Špitalu si je prerezel adjunkt Janschitz z britvijo vrat. Nesrečen je bil na duhu bolan.

Po svetu.

Grozni zločin. V vasi Suboč na Ruskem je morala neka zblaznila kmetica svojo 3 letno dečku in jo skuhala. Skuhano meso je dala tarišem otroku. Ko so bili meso snedli, jim je se povedala. Grozno žensko so zaprli.

17 oseb umorjenih. V okolici mesta Kabina na Ruskem so umorili zločinci obč. predstojnika in vso njegovo sorodstvo, skupaj 5 mož, žensk in 3 otrok. Umrli so tudi 18.000 ubljev.

Verska blaznost. V Nagy Röö na Ogrskem je ustrelil versko zblaznili cimperman Peter Boros svojo 5 letno hčerko in svojega 8 letnega sina. Potem si je sam vrat prerezal.

V snegu. Pri velikem snežnem viharju v Ugirju (Afrika) je ponesrečila 20. kompanija ranskih legijonarjev. 2 feldvebeljna, 2 korporala sta 30 mož je našlo smrt.

Župnik od volkov napaden. Župnika občine Zgery na Ogrskem in njegovega mežnarja so napadli in raztrigli volkovi.

Ljubi, „Stajerc!“ — Sinček: Ata, zakaj o pa vsi židarji tako suhi? — Oče: No, zato, ker morajo celi dan za svojimi dolžniki letati!

Za dom in družino.

Kako napravi ječmeno kavo? Ječmena kava je veliko bolj zdrava nego zrnata; zlasti velja to za otroke. Vzemi ječmen in žgi ga 5–10 minut na ognju. Potem odstrani malo pokrov, da izgine para. To kavo se hrani v zaprtih steklenicah. Močna ječmena kava z mlekom in brez cukra je izborna. Zmeljeni ječmen se dene v pisker in polije z vrelo vodo ter kuha hitro. Skuhana kava mora 20 minut na peči ostati, da se ostavi.

Kako pereš židane robce? Kuhaj in ohlađi venecijansko žajo in umij v njej dvakrat robce (tiheline), izvij jih na lahko in stresi jih, da odstraniš mokroto. Potem jih zavij v sukno, ter jih pusti 1/2 ure ležati. Nato jih vročo gladi (peglaš). Biti morajo čisto mokri, ko jih peglaš.

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jezu temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva

(Pressverein).

Vsek član tega društva ima posoditi društvu 10 deset krov, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratab).

Društvo ima ta namen zasiguriti gospodarski, denarni temelj, „Stajerca“, povečati list čimbolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Stajerc v kaledar, ki bude nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi koledarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk gospodarsko zboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakodobi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše določnosti.

Na delo!

Vodstvo tiskovnega društva „Stajerca“ v Ptiju.

Gospodarske.

Tržna poročila.

Ptuj, tedenski sejem dne 31. januarja 1908:

Vrsta	Mera	Cena
	K	vin
Pšenica —	50 kil	12 —
Rž	50 kil	11 —
Ječmen	50 kil	10 —
Oves	50 kil	10 —
Kuruza	50 kil	9 60
Ajda	50 kil	8 —
Fizol	50 kil	7 do 10
Leča	1 kilo	— 80
Grah	1 kilo	— 56
Kaša	1 kilo	— 24
Pšenični gris	1 kilo	— 44
Riž	1 kilo	— 40
Sladkor	1 kilo	— 80
Češljje	1 kilo	— 64
Čebule (luk)	1 kilo	— 14
Moka boljša (Mundmehl)	1 kilo	— 42
Moka za žemlje	1 kilo	— 40
Moka za polento	1 kilo	— 26
Goveje maslo	1 kilo	2 40
Svinjsko maslo	1 kilo	1 86
Špeh frišni	1 kilo	1 32
Žmavc	1 kilo	1 40
Sunka	1 kilo	1 50
Pleče	1 kilo	— 98
Hribtono meso (Netzbraten)	1 kilo	1 80
Puter	1 kilo	2 80
Jajca	28 kom.	2 —
Goveje meso	1 kilo	1 20
Teleće meso	1 kilo	1 40
Svinjsko meso	1 kilo	1 40
Mleko, frišno	1 liter	— 16
Drvna, trda, meter dolga	1 kub. met.	3 50
Premog (Steinkohle)	100 kil	2 80
Mrvna sladka	100 kil	3 80
Mrvna kislá	100 kil	3 20
Slama (Lager)	100 kil	3 40
Slama (strelja)	100 kil	2 80
Meso za klobase	1 kilo	1 26

Brzojavi.

Ptuj. Danes se je vršila glavna obravnava proti župniku Kokelj iz Vurberga, ki je bil tožen zaradi motenja shoda naše stranke. Vkljub temu, da je pripeljal fajmošter par „prič“, ki takrat seveda niso nič slišale in vidile, je pogorel. Sodnija je obsodila župnika na 30 kron globe odnosno 3 dni zapora. Dober tek!

Petrograd. 4. sčetana. Danes se bila razprava proti izza rusko-japonske vojne znanim generalom Stössel, Fock in Reusa. Vsi trije so bili vsled veleizdeje na smrt obsojeni. General Smirnov je dobil 10 let ječe.

Petrograd. Revolucionjska stranka na Ruskem je poslala ministerjskemu predsedniku Stolypinu in velikemu knezu Nikolajevišu pismo, v katerih jima naznana smrtna obsodba.

Beligrad. Srbski vojni minister Putnik je odstopil. Niso ga mogli pregovoriti, da bi obdržal svoje mesto.

Konstantinopel. Ob turško-srbski meji se pripravljajo resni dogodki. Turčija že kliče vojake pod orožje.

Lisabon. Ko je stopil minister Franco v solo, v kateri sta ležala mrlja kralja in prestonslednika, pokazala je kraljica tja in rekla: „To je vaše delo“. Prestrašen je Franco dvorno zapustil. — Policia v Lisabonu je bila v raznih ulicah napadena. Na trgu Rato so umorili enega policista. — V javni knjižnici je našla policija nožev, pušk in revolverjev. — V Lisabonu vlada sicer mir. Ali pričakujejo se še krvavi dogodki, kajti republikanska stranka je močna in vojaštvo nezanehnljivo. Vlada hoče duhovce z milostjo pomiriti. Prepovedani časniki bodo smeli kmalu zopet izhajati.

Vsak naprednjak

bodi naročnik „Stajerca“, bodi član tiskovnega društva, se udeleži naših shodov! Edino na ta način je mogoče, da se uspešno borimo proti nasprotniku!

Listnica uredništva in upraviteljstva.

Pri denarnih pošiljtvah naj označi odpošljatelj sveto in namen poslanega denarja ter natanko svoj naslov na knpon poštne nakaznice ali šeko. Drugače se zgodijo pomote. Nadalje naj se označi vedno število naročnika, ki je razvidno na adresnem ovitku. — Kdor še nima plačal naročnino z novim letom 1908, naj to nemudoma storii, ker bi se mu drugače list ustavljal. Naročnino se plača pri vsakemu listu naprej. — **Dopisniki** naj ne pošiljajo osebnih dopisov. Glavno so gospodarski in politični dogodki. — **Št. Janž dr. p.**: Prosimo natančno poročilo o obč. volitvah. — **Šoštanj**: Nepodpisano, torej koš! — **Račje**: Preosebno! Kaj druzega! — **Vel. Nedelja**: Odgovor pismeno! — **Več dopisov**: Po možnosti prihodnjič!

Loterijske številke.

Gradec, dne 25. januarja: 64, 51, 8, 50, 74. Trst, dne 1. februarja: 16, 19, 76, 68, 69.

Ime Singer je za šivalne stroje, vsled svetovnega imena, katerega si je pridobila ta fabrika v 50 letih, garancija za najboljši materijal in vzorno konstrukcijo. Zato skušajo razni fabrikantje svoje šivalne stroje, ki jih imenujejo „Singer“, „System Singer“, „Vervesserte Singer“ ali pa „Echte Singer“, prodajati. Ne pustite se tem preslepi. Vprašajte pri nakupu, je li masina tudi iz fabrike Singer & Co. Naše originalne mašine se prodajajo edino v lastnih prodajalnah v vseh večjih krajih. V Ptju Hauptplatz štev. 1.

Promet razpoložljive trgovine zahteva aparati, o katerega velikosti nima navadni človek niti pojma. Poslomiti je na tisoče in tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupcem pravočasno ugodijo. Marsikatero blago ima zopet razne vrste po velikosti, barvi in muštru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri fakturiran in izbrisan iz skladničnih registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavcev modri je v tej zalogi potreben. Razpoložljiva hiša Hanns Konrad vložuje zdarjajo 200 oseb; o njih deli najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradovega kolektorja, katerega dobijo vsi kupci to firmi zastonj in poštne prosto.

Dviganje živinoreje je nemogoče brez krme, ki ima dovolj živega. Da se tako pridobi, treba je gnojiti travnike in pa polej za krmo in plodove. Gnojenje s samim hlevskim gnojenjem in gnojnico ne zadostuje, ker jima primanjkuje fosforjevine kislino; morata se meseati z Tomazevo moko. V mnogih slučajih se pa poleg Tomazeve moke tudi kajnit gnoji, kar je priporočljivo zlasti pri slabem hlevskem gnojenju.

Kupujem bela vina

pa tudi celo belo izabelo samo pristno blago. Ponudbe naj se pošijejo pod načrtom „Wein“ na Annonen-Expedition Kienreich, Graz. 98

Kovaški učenec

priden in močan fant se sprejme pri Silvestru Čebelj, kovaški mejster v Dugosah pri Mariboru.

Pijetlo v sklopu in dobrem okusu.
PIPE
iz
Bruyére lesa
prima kvalitet,
iz prvega,
nevnljivi ega
Bruyere-lesa.
Glacka glava
z dačč zatv
vitin.Buyére-
olivom, viš
njati ror, na
ustnik iz roga
in slavh, cena 21 cm. dol
ga K 150. Ista pipa, ali z okoli
rezano Bruyere-leseno glavo
K 180 Največja izbera v re
kvizitah za kačenje dobiti v
mojem cenuku, ki se razpošila
zastonj in poštne prosto.

Dobi sepri:
c. in k. dvornem liferantu

Hanns Konrad

razpošiljavalna hiša
v 690

Brüx št. 876 (Češko).
Zahtevajte v lastnem interesu
moj bogato ilustrirani glavni
cenik s čez 3000 podobami
zastonj in poštne prosto.

Učenec

za krojaški obrt se takoj
sprejme pri celem okskrbo
vanju pri Joh. Mastnak, krojač
za gospodsko modo v Celju,
Grazerstrasse 8.

Pozor!

Lepa jabolčna drevesa
najbolje vrste ima za od
dati R. F. Wibmer v
79 Ptiju.

Leseni deli za žago z
okrižjem (Gattersäge)
kakor tudi vozove za plohe
in na valčke (Rollwagen) se
prodajo. Več se izve v gradišči
Forsthof pri Celju. 58

Kuharica 63
pridna in delavna dobi dobro
službo pri trgovcu Leo p.
Slawitsch v Ptiju kam
se naj ponudba brž pošijejo.

Kravar

s Stirimi osebami se sprejme;
plačilo 120 K na mesec dva, luč
in mleko. Graščina Langental
pri Pesnici.

Oženjen major

k živini se sprejme v gradišči
Dornava, pošta Moškanje.

Kovaški učenec⁸²
se takoj sprejme pri Gottfried
Petschar v Kenci pri Mariboru.

Sprejem takoj 94
2 mizarska pomočnika
in enega učenca. Georg Ko
hale, mizar v Slov. Bistrici.

Pekovski obrt

v dobrem kraju kje se dra
po ceni in labko dobjijo, se
da do 1. marca v najem. Kje
pove „Stajerc“. 96

Denarna posojila

vsake velikosti po 4 do 5%
proti dolžnemu listu z ali brez
priči za jamstvo, plača se v
mesečnih obrokih v 1–10 let.
Brez posredovalnih pristojbin.
Posojila na realitet po 31/2%
na 30–60 let, najviše. Vecja
financiranja. 82

Hitro in diskretno se vse vrši.

Administracija „Börsen-Courir“

Budapest, Postfach.
Porto za nazaj se prosi. Prosi
se nemško korespondenco.

Šivalni stroj (Näh maschine)

v dobrem stanu se prav po
ceni proda. Pogleda se v Ptiju
Minoritenplatz I. Stoc, desno.

Pridno dekle

katero se hoče v glajenju ali
pegljanju izčuti, sprejme se
v stalno službo pri A. Bre
eclju v Ptiju Gospodská
ulica 3. 84

Posestvo

18 oralov nivj travnikov, sa
donosnik in gozd. Krma je
izvrstna in se lahko 12 glav
živine redi; oddaljeno je eno
uro hoda od Maribora in pol
ure od kolodvora Pesnici; hiša
in hlevi so zidan in
z opoko kriti.

Več se izve pri posestniku
Antonu Logarju Sv. Miklavž
p. Hoče.

Na prodaj

je za nizko ceno in z ugodi
plačilnimi pogoji lepo
malo posestvo z lepo zidan
in opoko krito hišo s 4 sta
novanjem, gospodarsko poslopje
z svinskim in živinskim hle
vem vse v dobrem stanu. —
Več se izve pri Joh. Kukoviču
v Sv. Miklavžu pr. Mariboru.

Na prodaj

je za nizko ceno in z ugodi
plačilnimi pogoji lepo
malo posestvo z lepo zidan
in opoko krito hišo s 4 sta
novanjem, gospodarsko poslopje
z svinskim in živinskим hle
vem vse v dobrem stanu. —
Več se izve pri Joh. Kukoviču
v Sv. Miklavžu pr. Mariboru.

Na prodaj!

Parni motor v prav dobrem stanu

z 12. konjskimi močmi, kateri se da z razno
kurjavo kakor oglem, drvami, čreslovino in t. d.
kuričiti, se prda koncem majnika. Kje? se izve
pri upravljuštvu „Stajerc“. 75

Močan

pekovski učenec⁸³

se takoj sprejme pri Heinrich Simonitsch,
pekovski močer Zeltweg, Gorno Stajersko.

Pekovski učenec

se sprejmi v pekarno Gensinger v Voitsberg
Tedenška plača 1 krona.

lepo posestvo

v Jarenini 1/4 ure od cerkev 1/2 ure od železniške pos
Pesnica in 1 1/2 uro od Maribora oddaljeno. Taisto
seg 33 oralov zemlje i. s. travnikov, njiv, sadnosti
in primerno, 1 oral amerik. vinograda. Hiša kakor gos
darsko poslopje je zidano in z opeko, prva z falccig
krita. Vknjiznega dolga je 8000 kron. Več se izve
Karl Schmirlau, kmet v Jarenini.

Pekarija

v Gerličah tik okrajne ceste Poličane Pe
čertek in Šmarje; 10 minut od postaje Mest
oddaljena, se da pod ugodnimi pogojimi v naje
Več pove Julijana Cernoša v Gerličah p. Pristo

Kdo ima več

krme za prešanje

(Pressheu)

za oddati, naj vloži ponudbo pod naslov
„M. O. 763“ na upravnštvo „Šajerca“.

RAZGLAS.

V času od 2. do 14. marca obdrži se na deželnih sadjarski in
vinogradniški šoli v Mariboru sledče spomladne tečaje;

1. Tečaj za sadjarstvo in vinogradništvo za posestnike
sadonosnikov in vinogradnike ter druge prijatelje te vrste kmetijstva.

2. Tečaj za viničarje.

V prvem se bode razpravljalo o najvažnejšem na tem polju po
današnjem stanju stvari v teoriji in praksi. Zadnega namen je v prvi
vrsti praktična izobrazba viničarjev v vinogradništvu in sadjarstvu.

Število udeležencev znaša z po c. k. deželnem šolskem svetu
poslanimi učnimi močmi v prvem tečaju 40, v drugem pa 20.

Udeleženci viničarskega tečaja dobijo po danih sredstvih lahko
podporo. Da jih dobjijo, morajo sledče navesti in po občinskem pred
stojniku potrditi:

- 1) da so sami revni posestniki;
- 2) da so na očetovem posestvu delujoči sinovi teh;
- 3) da so viničarji takih posestnikov.

To potrdilo se priloži naznanilu za vstop v tečaj in se omeni
obenem starost.

Kdor ne prosi za podporo, naj to v naznanilu izrečno pove.

Teoretični poduk prične 2. marca ob 8. uri dop. Udeleženci
viničarskega tečaja naj pridejo istega dne ob 8. uri tu-sem.

Udeleženci obeh tečajev naj prinesejo seboj trsne škarje in
nože za cepljenje. Kupijo jih pa tudi lahko prav dobre na zavodu.

Naznanila sprejema podpisani zavod do 20. februarja.

Ravnateljstvo

deželne sadjarske in vinogradniške šole v Mariboru.

Neveste in ženini

pridite v našo trgovino, kjer se nahaja veliko blaga najlepših dovošči.

Stofi za moške obleke! Volna za ženske obleke! Židani robci (tihelci) od 2:50 do 10 krov
Kranceljni, pušljci! Židani traki!

Vse novo in krasno. Zaloge je velika in vsakdo si lahko izbere. Cene so priznane nizke, postrežba pa izvrstna, kajti lastni
delamo sami in postrežemo kupcem z največim trudom, samo da si ohranimo zaupanje kupcev. — Priporočamo se in pozdravljamo Vas

L. F. SLAWITSCH & HELLER v PTUJU

trgovci z manufakturnim blagom, Florianiplatz.

M. Gspaltl,

ivdelovatelj zlatnine in optičnega blaga
Wegschaiderjeva hiša - v PTUJU - Wegschaiderjeva hiša
priporoča pristno srebrne močne prstane z imeni
za zaročence kakor tudi bele prstane iz nikelina
vse lastnoročno delo, po nizkih cenah.

41

Pozor kmetovalci!

Opozajamo kmetovalce in gospodarje, da se v moji prodajalnic debel najboljši **ekstrakt za napravo domače pijače** (Kunstmost) z hruškovim in jabolčnim okusom. Ena steklenica dž. 1½ litra ekstrakta je zadostuje za 150 do 200 litrov vode, razen tega se mora dodati tudi 50 do 100 litrov pravega jabolčnega, hruškovega mosta ali sihih. Ta pijača je takoj za rabiti in je starši tem boljši, ter je popolnoma neškodljiva.

Da se ta pijača 10 let dobro drži, se garancija in stane steklenica K 5—.

Naročila se sprejmejo v zalogi.

H. Findenigg in Griffen, Kärnten.

Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prebavljenja ter odstranjanju neprirjetnih začasenja (Stuhlerverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zelenjav pripravljeno, appetit in prebasenje, pospešuje sredstvo, ki odstrani zmanjšane posledice nezmennosti, nasplohne dijet, prehlajenje, zamrašenje, sestava prehible kislino n. p. „Sodobrenen“, napenjanje itd. in krčne bolečine odstrani in zmanjša dr. Rosa balzam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo po stavno deponirano varstveno margo.

Glavni depot: Apoteka

B. FRAGNER, c. kr. dvorni lifierant „zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleinstein 203 kod Noradecste.

Postna pošiljanje vsak dan.
1 cela steklenica 2 K, 1/2 stekl. I.K. Po pošti proti naprej pošiljati K 150 se 1 malo steklenico, K 280 pa 1 veliko steklenico, K 470 2 veliki, K 8—4 velike, K 22—14 velikih steklenic franko vseh stacionar Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v anotekah avstrijskih.

Pivovožni oskrbnik

(Bierführer und Depositeur)

oženjen, z jamčino, zmožen nemškega in slovenskega jezika v besedi kakor v pisavi se sprejme za eno pivno skladišče na Gorenjskem.

Lastoročno pisane ponudbe naj se pošljajo pod naslovom „Bierdepot“ na upravnštvo „Štajerca“.

50

Konkurenčna budinica

po amerikan. sistemu, gre v vsakem položaju, dobra za službo primerna kvaliteta. 3 letna pismena garancija da gre dobro in prav K 29, 3 kom. K 8—, s cifernico, ki sveti K 3.30, 3 kom. K 8—.

Budilnica z dvojnimi zvonci (2 zvona) K 3.80, 3 komadi K 1.50, s cifernico, ki sveti K 4.20, 3 kom. K 11.50. Ni rizika! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Poslej po povzetju ali naprejplačili

prva fabrika ur v Bruxu HANNS KONRAD o. kr. dvorni lifierant v Brixu st. 876 (Češko).

Bogati canik nad 3000 podobanih ur, zlatega in steklenega blaga, glazbenih potresen itd. dobi na zahtevo vsakdo zastonj in franko.

739

Dimničarski učenec

se sprejme takoj pod tako dobro pogoj. Prložnost ima tudi, da si pritiči nemškega jezika in pride do lepe bodočnosti.

Franc Wressnigg,

dimničarski mojster, Ptuj Herrengasse.

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopeke s hlaponom po sledenih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Franz Schönlieb

puškar in posestnik v Borovljah na Koroskom. Izdelovatelj umetnih pušk, izkušen v c. k. arzenalu, prevzame tudi poštravila. Priporoča posebno puške na kroglo z leg. strelom, promer cevi 9:3 in 8:1 min.

Močno ilustrirani cenik se dobi brezplačno!

Uradna žalba
Štev. 200: iz puške st. 161007, ksl. 18 se je z enim strelom in leve

Absoluten c. kr. strokovne sol za puškarško industrijo, cevi na 70 korakov s štrom št. 047 trefer ev napravilo. — C. k. direcija poškodovanega za voda za ročno strelno oružje v Soči vlah na Koroškem.

Iznajmljil in edino opričen izdelovatelj „Schönlieb-Borung“ z najboljšimi in vrednostenimi strelci sedanjosti do 100 kora-ov z dobrim „durchsagend“ (glej sliko) Moja Alianc Borunga strela s oružjem in prezidnim smodnikom brezvonomo najnajsejše in najhitrejše ter presegajočo najboljše angleške, amerikanske in drug. „borunge“. Zato uporablja vsak razumeš lovečko „Schönlieb-Alianc-Borung“. Vsaka saba puška se naredi z množično „borung“ pod garancijo dobre streljajočosti. Cena za K 10—. Več den. dobitavam tahi alna pušna. Atelje za izdelovanje najboljših lovskev pušk sestnosti, ki so pač prve vrste.

Priporočam novosti v mojih kakor pero lahkih

„aliante“ puškah

vseh sistemov z množično „Schönlieb-aliane-borung“ ki presegajo vse druge fabrikante in domačije.

Bogorodica g. Schönlieb! Za poslovno puško kal. st. 16 z borungom sem izredno zadovoljen; na 100 korakov sem dosegel krasne uspehe: Vaša borunga je najboljša in presegajoča angleško. S pozdravom A. Eugenberger, c. k. inženjer v Suczovi. Ako ne dopade, vzamem puške nazaj! Izmenjam jih ali pa plačam denar nazaj!

3 letna pismena garancija 5 kron! Brez konkurence v tej kvaliteti!

Moja prava švicarska System Roskopf Patent Anter Remontadtura z masivnim, solidnim, antimagnetičnim Ankerkofesjem, pravo en ajačo cifernico (ni papir!) z varstveno plombo pravu nikelastico pokrovom, sartnico pokrov čez kolesje, gre 86 ur (n 12 ur idoča ura), okrašeno in počlanjeni kazalec, natanko regulirana, s 3 letno pismeno garancijo končad K 5—, 3 komadi K 14—, s sekundarnim kazalcem K 6—, 3 kom. K 17— v pravem srebrnem rokavu brez sekundnega kazala K 11— 13 kom. K 31—, s sek. kaz. K 13.50, 3 kom. K 23— izmenjena dobljena.

Razpoložja po povzetju Prva fabrika ur v Mostu. 688

Hanns Konrad, e. in k. dvorni lifierant, Brix 876 (Češko)

Bogati ceniki s 3000 počlambi zlastni in poslovne presto 1

Kron 5000 zaslужka

plačam tistem, ki dokaze, da ni moja čudežna kolekcija

600 komarov za gold. 2.50

priložnostni nakup, i. s.: 1 prava švic. zist. Roskopf patent žepna ura, grata natanko in dobro, regul. s pismeno 3 letno fabricno garancijo, 2 amerik. zlato-double prstana (za gospoda, in damo) 1 ang. počl. garnituro, obstoječi iz manšetu, ovratnih in prsnih gumb, 1 amerik. žepni nož 5 delov, 1 eleg. žadan kravata, barva, in mušter po želji, najovejši facon. 1 krašna knoflica za kravato s simili-briljanti, 1 nežna damska broša zadužna novost, 1 potrebna toaletna garnitura, 1 eleg. usnjati portmoné, 1 par amerik boutons s imit. kamencij, 1 par angl. vremenskih barometrov, 1 salonski album s 36 umet. najlepših razgledkov sveta, 1 krastni vrtni ali lastni koljer s pravimi orientalčimi biseri, 5 indijskih čudo-dehinkov vragov zavaha vsako drusto in še 250 kom. različnih predmetov, ki so v vsaki hiši potrebi in koristni zastonji. Vsi skupaj z eleg. zist. Roskopf patent žepno ura, ki je sama dvojno sveto vredna, košta samo gold. 2.50. Dobi se po povzetju ali naprej plačilu (tudi S. Urbach, Krakova st. 101, znamke) pri

N. B. Ako se naroči 2 paketa, prida se 1 prim. angl. bričev ali 6 ff. volnenih žepnih rokcev gratis. Ako ne dober takoj nazaj, torej vsak riziko izključen.

Hranilno in posojilno društvo v Celju

(Spar- und Vorschussverein)

reg. zadruga z omejenim jamstvom Ringstrasse 18 v uradnih prostorih hranilnice mestne občine Celje prevzame

hranilne vloge po 4¹/₂ 0%

vsakdanje (od dneva vložbe do dneva vdignjenja) obrestovanje; dovoli kredit i. s.: hipotečni kredit po 5¹/₂ 0%, kredit z jamstvom proti menicami in dolžnemu listu po 6%, konto-koren-kredit: pokriti po 6%, nepokriti po 6¹/₂ 0%.

Predstojništvo.

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni dežurni zavod.

Giro konto pri podružnici avstrijske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob dežurnih urah 8—12 ur.

Občenje z avstrijsko banko.

Dimničarski učenec

Franc Wressnigg, dimničarski mojster, Ptuj Herrengasse.

Ravnateljstvo.

Brata Slawitsch

v Ptiju 106

priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po sledi- ceni:

Singer A . . . 70 K — h
Singer Medium 90 " — "
Singer Titanial 120 " — "

Ringschiffchen	140
Ringschiffchen za krojače	180
Minerva A	100
Minerva C za krojače in čevljarje	160
Howe C za krojače in čevljarje	90
Cylinder Elastik za čevljarje	180
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. Najine cene so nižje kakor povsodi in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate). Cenik brezplačno.	"

106

Otrokom in odrašenim ki kašljajo

773

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

Thymomel Scillae

kot sredstvo, ki odstrani silne, krnki kašelj, pomiri, odstrani pomarančanje sape. Stoteri zdravnikov so dali že svojo izjavjo o presestljivem proučnem vplivu Thymomel Scillae pri oslovskem kašlu in drugimi vrstami krnkega kašlja.

Prosimo vprašajte zdravnika.
1 steklenica 270 R. Po posti franko pri naprej-plaćilu 290 R.
3 steklenica pri naprej-plaćilu 7— R. 10 steklenic 20— R.

Izdelovalcev in glavnih zalogatelj

B. Fragner, apotečkar
c. k. dvorni literant
Praga-III, Nr. 203.

Se dobiti v vseh apotekah. ☺ ☺

Pazite na ime preparata Izdelovalca in na varstveno znak.

Poročni prstani

in okraski za neveste.

Poročni prstan c. k. uradno stempeljan v pravem srebru 80 h, pozačeno srebro K 1—. Novo zlato K 3—, 350, 4—, 14 karatno zlato K 750, 850, 950. Osesniki (Ohringe), broše, naročniki, poročna darila vseh vrst po zelo uizkih cenah. Za mero zadostuje trak papirja.

C. k. dvorni Hanns Konrad Brux x. stev. 876
literant (Česko).

Glavni cenik z nad 3000 podobami dobi vsakdo zastonj in 851

Pozor, gospodje in gospodične!

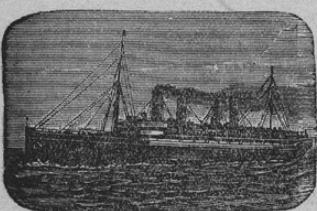

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — KAPILOR št. 2. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznanic. Stane poštne prosto na vsako posto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURIŠIĆ 580

lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Hamburg-Amerika-Linie.

Najhitrejsa vožnja po morju 5 dni, 7 ur, 38 minut. Redna direktna naveza za brzo in poštnimi parniki, ki imajo dvojnate vijke,

iz Hamburga do New Yorka; dalje v Kanado, Brazilijo, Argentinijo, Afriko.

Natančnejša pojasnila daje Generalna agentura za Štajersko „Gradec, IV., Annenstrasse 10. Österr. Hof.“

Jajca
kupuje po najvišji ceni And. Suppanz, nakupovalce jajc v Ptiju, Rossmanova hiša, (blizu poštipnice) in v Središču (Dečkova hiša).

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

P O Z O R

P O Z O R

Pristne snovi za napravo domače pijače do vite v popolnoma pravi in zdravljivo popolnoma neškodljivi sestavitele, te ima vsaj le jedem del mojih snovi zgoraj stojec, postavno zavarovan varstveni znak.

Moje snovi so bile že večkrat, zadnjih dne 23. februarja 1917 preizkušane od c. k. preizkuševalne komisije v Graedu glede njih neškodljivosti; vselej spričevala, katera imam v rokah od omense ne preizkuševalnice, nimajo v sebi nikakih zdravju škodljivih tvarin, vselej česar so v moji sestavi najbolj pripravne za napravo v resnici zdrave in najbolj okusne domače pijače.

Vsih tega prosim vsakega, da paži v svojo lastno korist poseben na zgoraj stojec, registrirane značke, da se tako varuje pred manj vrednimi ponarejenimi izdelki.

Kmetovalci pozor!

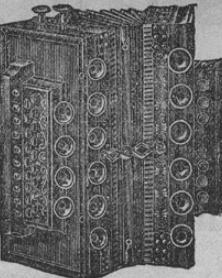
Starozorna krščanska tvrdka.

Opozorjam vse kmetovalce in gospodarje na svoje, po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroskem, Hrvatskem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem značne snovi za napravo domače pijače z vinskim, hruškovim in jabolčnim okusom ter vseh vrst žganja in rumna, 80% očetnega cveta itd. Snovi so naravnih priidelek in vselej tega popolnoma neškodljive. Z njimi lahko mešate vino in sadni most ter delate pijačo na tropino ali droži ali tudi na samo vodo. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago! Vsak ki je enkrat poizkusil, postal je moj stalni naročnik! (Dajem tudi zastonj pojasnila za zhojšanje skalfajenja ali drugače pokvarjenega vina in vinskih posode.) Prosim pažite natanko na mojo tvrdko, ki obstaja že več kot 15 let in vselej tega le same ona more oddajati vse po dolgo izkušenih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastonj.

Z edinčnim spoštovanjem udan!

Andrej Pollak, trgovec s špecerijskim in drugim blagom
„Pri čremu psu“ Gradec, Annenstrasse stev. 46.

8 dni na ogled

glasom dolob mcjega cnika, torze brez risike in narocitelje razpoložen pre povzetju mojo „Volksfreund“ harmonico števil 663/1/4, da prepričam vsog kar je v njeni vrednosti. Ta harmonica ima ga avaz nezljubljiva spiralna peresa same za fastne, marv tudi za base in zračne klapne, nadalje 10 nastrojev 2 registra, dvojno stinljivo 50 mesing-stim, 3 vrste trompet, magahoni politre lajšte z harvano bordo oblikovano z niklom, dvojne meh. varstvo za oglje in kovine in „cuhalter“, velikost 31×15 cm. košta K 8—. Šola za lastni poduk za manjše v ceneje harmonice za poduk zlasti za otroke po K 2-50, 3-20, 3-80, 5-10, 5-80. Boljše harmonice po K 8-950, 13-50, 14-20 se vidi v mojem ceniku. Na mojih harmonikah ni colnine, ker je vse celo delo! Ni risike! Izmenjanje dovoljena ali denar nazaj. Pošle po povzetju

c. k. dvorni literant Hanns Konrad razpol. hisa glazb. Blaž Brux stev. 876 (Česko). Moj glavni cenik z nad 3000 podobami dobi vsakdo na zahtevo zastonj in franko.

Prva češka prodajalna.

Ceno perje za posteli

1 kg sivega, slišanega, dobrega, že boljšega 2 K 40 v.; 1 kg belega slišanega 3 K 60, finega, mehkega 40 v.; 1 kg izredne finega belega, slišanega 6 K 40 v. 8 K; kg najfinijega (Daunen) sivega 6 K, 7 K; belega finega 10 v. najbolj finega od pris 12 K. Pri nakupu 5 kg. franko.

Izgotovljene postele

zadostno napolnjene, v neprorodnem drečem plavem rumenem a belem usnkinju. 1 tukha na 170/116 cm v veliko, z novim, sivim trpinom perjem 10 K; s finim sivim, mehkim perjem 12 K, 14 K z najfinijim 16 K; 1 blazina 80/58 cm, 2 K 80, 3 K 40, 4 K razpoložanje po povzetju 15 K naprej. Izmenjanje in venite franko. Denar nazaj. S. Benisch v Deschenitz 716 Bohmerwald

74

Novost!

Novost

Mali orchester za žep

Par oseb zamore celo godbo z orglami in bobni napraviti. Ustne orglice s perfektne spremljene v zbornem z bobnom. Štev. 2271, na 5 singlate, 10 lohov, 20 sti, kvalek. z bobnom (Fell). Vsak loh lahko takoj, vsak komad v eleganem kartonu K 2-50. Štev. 2272, isti 10 lohov, 32 sti, tremolo, 1-a kvalek z bobnom (Fell) eleg. karton zapokana K 3—. Poslje po po- zetu ali naprej-plaćilu c. k. dvorni literant in razpoložljiva hisa glazbenih potrebi HANNS KONRAD. v Bruxu štev. 876 (Česko). Glavni cenik z nad 3000 podobami dobi vsakdo na zahtevo zastonj in franko.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptju zraven klalnice in plinarske hiše postavljena nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razaža. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati spahati i. t. d.

Zahtevajte zastonj

in franko moj glavni cenik z nad 3000 podobami vseh vrst niklastih, srebrnih, zlatih in moskovskih, Hain, Omega, Schaffhausen, Glas hütte ter vsega solida ga srebrnega in zlatega blaga po originalnih fabriških cenah. Nikel r. mentoor ure K 3—, Zistem Roskopatent ure K 4—, Švečarski org. zistem Roskopatent ure K 5—, Reg. Adler-Roskop, Nikel ure K 7—, Goldini ure, Luna kolesje dvojni mantel K 8-50, Srebrna ure, Luna kolesje K 8-40, Srebrna ure, Luna kolesje K 12-50, Srebrna pancer-veržizzi z springklocka 15 g težka 280, Ruska tunikel cilindar ure, Luna kolesje K 10-50, ura-kukavica K 8-50, budilnica K 2-90, kuhična ka K 3—, Svarovalovka K 2-80. — Za vse ure 3letno pismeno garancijo! Ni rizike! Izmenjanje dovoljena, ali denar nazaj!

Prva fabrika ur v Bruxu HANNS KONRAD c. k. dvorni literant Brux št. 876 (Česko).

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja pri zastarelmu kašiju — bolih v prshih, — prehlajenju grlu hripcavosti, težkem dihanju, astmi — pljučem karatu, suhem kašiju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborno, vsploh siguren. Cena franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 4 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenice ne posilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija)

577

Tiskal: W. Blanke v Ptju

Varstvena marka „Anker“

Liniment. Caspici comp.

na domestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odpeljajoče, izvrstno in bolebine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, K 1-40, in K 2—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se paži na originalne steklenice v skriljah z našo varstveno znakom „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“

v Pragi, Elisabetstr. st. 5 nov.

Razpošilja se vsak dan.